

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ

Актуальність дослідження. Дистанційне навчання за своїми характеристиками і деякими організаційними моментами є найбільш близьким до заочного навчання. Але має істотні, навіть зовні помітні відмінності. Наприклад, йому властивий вільний часовий графік при початку навчання й у процесі навчання. Є розширені можливості спілкування з викладачем із застосуванням засобів інформаційних технологій. Спеціалізовані комплекси засобів навчання використовуються, насамперед, для ефективної самостійної роботи й ін.

Мета дослідження. Дослідити дистанційну освіту у фізичному вихованні.

Виклад основного матеріалу. О.О. Андрєєв відзначає, що дистанційна освіта органічно вписується в систему безперервної освіти й відповідає принципу гуманістичності, відповідно до якого ніхто не повинен бути позбавлений можливості вчитися з причини бідності, географічної або тимчасової ізоляції, соціальної незахищеності й неможливості відвідувати освітні установи в силу фізичних недоліків або зайнятості виробничими або особистими справами [2, с. 20].

На основі аналізу науково-методичної літератури й особистого досвіду Клопова Р. В. пропагує застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичного виховання й спорту на дистанційних курсах: "Плавання з методикою викладання", "Олімпійський та професійний спорт", "Рухливі ігри", "Теорія та методика вибраного виду спорту "Плавання"", "Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента", "Інформаційні технології у фізичному вихованні та спорті", "Методика викладання фізичного виховання у вищих навчальних закладах", "Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента" (<http://sites.znu.edu.ua/do>) [5, с. 40]. Дистанційні курси представляють всі цикли навчального плану підготовки фахівців. Це обумовлено надзвичайною актуальністю використання дистанційного навчання для спортсменів високої кваліфікації, які навчаються у вищих навчальних закладах фізкультурного профілю, та беруть активну участь у двох-трьох разових в день тренувальних заняттях, часто перебувають на навчально-тренувальних зборах і змаганнях, у місцях географічно віддалених від вищого навчального закладу й не мають можливості регулярно відвідувати навчальні заняття, перебуваючи на індивідуальному графіку навчання.

Основними особливостями розробки дистанційних курсів для професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання й спорту, які повинні бути враховані під час розробки є:

- реалізація принципу наочності з використанням інформаційних технологій. А саме, включення в дистанційний курс спеціально підготовленого навчального відео, анімації, звуку, графічних зображень (створення уяви про структуру рухової дії, вивчення частин й елементів рухової дії);

- реалізація автоматизованого поточного, етапного, підсумкового самоконтролю й контролю рівня знань з використанням інформаційних технологій для зменшення часових витрат на проведення контролю рівня знань і забезпечення можливості самостійного проходження самоконтролю студентами.

Отже, застосування сучасного навчального відео, графіки, навчальної анімації, мультимедійних анатомічних атласів у дистанційних курсах підвищить якість засвоєння знань предметів медико-біологічного блоку. Застосування мультимедіа дозволить підвищити швидкість надання інформації в більших обсягах, полегшить доступ до інформації, мобільність (через різноманітні компактні носії та Інтернет), швидкість відновлення навчальної інформації.

Бойко А.М. зазначає, що для викладача у порівнянні з традиційним навчанням, планування та опрацювання відомостей для документування є більш складним процесом. Такий курс вимагає більшої гнучкості, детальнішого опрацювання змісту, ретельнішого планування підтримки студентів.

Оскільки для успішного навчання різним руховим діям (фізичним вправам) необхідний зворотній зв'язок між двома суб'єктами навчально-виховного процесу, на практичних заняттях в ігрових, гімнастичних залах, плавальних басейнах є можливість проектувати зображення монітора комп'ютера на великий екран за допомогою, наприклад, рідкокристалічного чи іншого проекційного пристрою. При цьому відбувається одночасна двостороння передача

відеозображення, звуку і графічних ілюстрацій, що дає можливість на відстані, але візуально спілкуватись викладачу і студенту, який виконує ту чи іншу вправу. Все це можна спостерігати одночасно у двох вікнах на екрані кожного монітора абонентів. Таким чином, наявність програм відео-інтернет-конференц-зв'язку створює можливість оперативно вносити корективи в навчально-виховний процес.

Також, досвід іноземних країн засвідчує важливість і можливість створення ефекту присутності викладача при використанні дистанційних форм навчання, що може посилити співпрацю викладача та студента, продукувати групову обстановку під час вивчення курсу та генерувати відчуття, наче студенти та викладач знаходяться разом у віртуальній аудиторії. Але, щоб створити дистанційний курс з ефектом присутності, важливо враховувати чотири види взаємодії між викладачем і студентом: суб'єктну взаємодію (відчуття особистої і психологічної присутності в нашій свідомості), об'єктну взаємодію (психологічне і фізичне відчуття присутності в іншому місці), соціальну взаємодію (відчуття співіснування з іншими в online-середовищі) і взаємодію з навколишнім середовищем (наявність технічного доступу до мережі Інтернет та дистанційного курсу). Ці види взаємодії впливають на навчання і базуються на змісті курсу і режимах присутності, до яких відносять: реалізм (близька відповідність між реальним і віртуальним світом); імерсія (ілюзорне сприйняття через віртуальну реальність); режим залучення (особиста та інтерактивна взаємодія з іншими).

Висновки. Отож, студенти відчують присутність викладача у тому випадку, коли вони думають, відчують та поведуться взаємозалежно. Для цього викладачеві у рамках названих видів взаємодії, потрібно періодично, але обов'язково у визначений час, спілкуватися зі студентом засобами електронної пошти, а за необхідності і стільникового чи телекомунікаційного зв'язку у режимі дійсного часу. Як результат, досягається ефект присутності викладача під час проходження студентом дистанційного курсу. Як видно з процесу дослідження, хоча окремі аспекти фізичного виховання можливо забезпечити дистанційно, проте для повноцінного викладання фізичного виховання необхідна присутність викладача чи інструктора.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Антипина О. Н. Дистанционное обучение на основе интернет-технологий / О. Н. Антипина // Высшее образование сегодня, 2003. – №4. – С. 51-54.
2. Андреев А. А. Дистанционное обучение: сущность, технология, организация / А. А. Андреев, В. И. Солдаткин. – М. : МЭСИ, 1999. – 196 с.
3. Бойко А.М. Передумови створення дистанційного курсу "Інформатика" у ВНЗ фізичної культури / А. М. Бойко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 2, Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання : Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. - Вип. 11 (18). - С. 116-120.
4. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях : навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної освіти / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія. – Вінниця: Планер, 2005. – 336 с.
5. Кадемія М. Ю. Досвід застосування сучасних засобів інформаційно-телекомунікаційних технологій у навчальному процесі ВПУ №4 м. Вінниця: навч. посіб. для пед. працівників ПТНЗ, загально освіт. шкіл, ВНЗ і слухачів ін-тів післядипломної освіти / М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко. – Вінниця : ВДПУ, 2006. – 256 с.
6. Клопов Р. В. Практичні аспекти розробки і застосування дистанційних курсів у вищій фізкультурній освіті / Р. В. Клопов // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – 2013. – Вип. 112(3). – С. 39-43.
7. Лобачев С. Л. Дистанционные образовательные технологии: информационный аспект / С. Л. Лобачев, В. И. Солдаткин. – М., Моск. гос. ун-т экономики, статистики и информатики, 1998. – 104 с.
8. Сисоєва С. О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: [Монографія] / Світлана Олександрівна Сисоєва. – Хмельницький : ХГПА, 2008. – 324 с.
9. Теория и практика дистанционного обучения : Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева; под ред. Е.С. Полат. – М. : Академия, 2004. – 416 с.
10. Тимошенко О. В. Особливості організації дистанційної форми навчання майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах України / О. В. Тимошенко // Вісник

ЦЕРКВА В ШКОЛІ, ЧИ ШКОЛА В ЦЕРКВІ? ПРО ДОЦІЛЬНІСТЬ РЕЛІГІЙНОГО ВИХОВАННЯ У СВІТСЬКІЙ ШКОЛІ

Вся історія людства, побудована на боротьбі релігійності та атеїзму. В різні часи це проявлялося по-своєму. Попри постійні твердження, що релігія є відображенням прагненням слабкої первісної людини знайти пояснення тому, що діється навколо, не можна заперечити, що релігійні заклади завжди залишалися центрами освіченості.

Цікавими є слова американського педагога, психолога та письменника Дейла Кагнєгі: «Дуже важливим обов'язком, що покладається релігією, завжди була вимога: «Люби ближнього свого...» Саме людина, котра не проявляє інтересу до свого ближнього, зазнає величезних труднощів в житті й завдає величезної шкоди іншим. Саме серед таких особистостей формуються всі невдахи» [1, с. 340]. Одним з найбільших досягнень релігії є те, що вона вимагає від віруючих постійної відповідальності за свою поведінку, тим самим стимулюючи підсвідомий контроль над самим собою. Релігія є відмінною системою в самовдосконаленні і формуванні особистості наближеної до ідеалу.

Мета статті – проаналізувати вплив церкви на виховання дітей у сучасному суспільстві, визначити доцільність релігійного виховання у світській школі, охарактеризувати аспекти виховного потенціалу християнської моралі.

Певною мірою церква є найдосконалішим зразком педагога. Це пояснюється тим, що дитині потрібно прищепити також моральні цінності, як чесність, відповідальність, послужливість, скромність, правдивість, любов до ближнього, повагу до інших, вміння вести діалог, бажання до взаємодопомоги, співчуття до страждання, тощо. Релігійні засади якраз найкраще пропагують всі ці якості.

У світській школі педагоги щоденно звертаються до формування Людини. Релігійне виховання, спрямоване на той же результат, є куди ефективнішим, бо воно має набагато більшу як мотивувальну силу, так і дієвіший ідеал.

Дитина ніколи не виховується нейтрально. Соціум завжди має великий (і часто негативний) вплив на її формування як особистості. Церква корегує особистість, спрямовуючи її увагу на потрібні речі і дає поняття про добро і зло, вчить розрізняти їх, і, що не менш важливо, аналізувати.

Орієнтація не на земне, дочасне, а на вічне життя є визначальною рисою виховної системи християнства. Християнські ідеали та мораль вимагають від людини праці і самовдосконалення. Якраз такі ідеали виховання пропагують світила педагогіки – виховання працею, виховання в праці.

Найбільш згубним для популяризації християнської виховної системи є відмежування школи від церкви. Адже першочерговим завданням школи є не освіта молоді, а виховання високоморальних та національно свідомих громадян. Релігійне вчення є фундаментом виховання взагалі, його теоретичною базою, тому національне виховання не може претендувати на першість по відношенню до релігійного виховання.

Звісно, можна стверджувати, що релігія, зокрема християнство, є чимось нав'язаним, насильно втовкмачується в свідомість людини для контролю нею. Немало видатних педагогів продовжують працювати в цьому напрямку, утверджуючи право вибору людини, тобто можливість виховуватись і виховувати без релігійного втручання. Водночас, беззаперечним є те, що ще однією невід'ємною частиною українського національного виховання є народність. А її багато в чому можна асоціювати з релігією як визначником виховання. Навіть у В. О. Сухомлинського, педагога радянської, антирелігійної доби, основою світогляду та педагогічної творчості стали народнохристиянські елементи світобачення українців. Вчений говорив про те, що необхідно займатись моральним вихованням дитини, навчати «вмінню відчувати людину». Сухомлинський вважав, що «непорушна основа морального переконання закладається в дитинстві і ранній юності, коли добро і зло, честь і безчестя, справедливість і несправедливість